

ความห่วงใย นำทางกลับบ้าน

สาระสำคัญ

1. ความจำเป็นในการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม
2. สุขภาพจิตและความผูกพันทางครอบครัว มีผลกระทบอย่างมากต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของผู้ป่วย

เรื่องเล่า

โรงพยาบาลที่เต็มไปด้วยเรื่องราวของผู้คน มีชายคนหนึ่งที่คุณตาเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ เขามารักษาอาการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ กระดูกหัก และได้นอนพักรักษาตัวอยู่หลายวันจนกระทั่งคุณหมออนุญาตให้กลับบ้านได้แล้ว แต่สำหรับเขากลับบ้านไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ด้วยความขัดสนเรื่องค่าใช้จ่าย เขาต้องอดทนรออย่างเงียบๆ เพื่อขออาศัยติดรถพยาบาลจากโรงพยาบาลต้นสังกัดกลับไป ซึ่งต้องใช้เวลามากหลายวันในการรอ

เช้าวันหนึ่งที่แสงแดดเริ่มสาดส่อง เจ้าหน้าที่ศูนย์รับส่งต่อผู้ป่วยเดินผ่านมาถึงกับต้องหยุดชะงัก เมื่อเห็นร่างที่คุณตาคนนั้นรออยู่บริเวณด้านหน้าอาคาร ไม่ใช่ในหอผู้ป่วยตามที่ควรจะเป็น "อ้าว คุณ ทำไม่ถึงได้ลงมานั่งรอข้างล่างล่ะคะ" เจ้าหน้าที่เอ่ยถามด้วยความแปลกใจ เพราะคนไข้รายนี้เป็นที่รู้จักดีว่ามานอนโรงพยาบาลบ่อยครั้ง สีหน้าของชายผู้นั้นฉายแววของความเหนื่อยล้าและความคิดถึง เขาตอบกลับมาด้วยน้ำเสียงที่สิ้นเครื่องแต่หนักแน่นว่า "ผมอยากกลับบ้านครับ ผมมีพ่อกับแม่แก่ๆ อยู่ที่บ้าน ผมมาตรวจตามนัดแล้วหมอบอกให้นอนโรงพยาบาล ผมกลัวพ่อกับแม่เป็นห่วงผมครับ" คำตอบนั้นทำให้เจ้าหน้าที่ยิ่งรู้สึกสะทอนใจ เจ้าหน้าที่จึงถามต่อถึงเรื่องการทำงานเพื่อประเมินสถานการณ์ "แล้วช่วงนี้คุณได้ทำงานไหม" "เมื่อก่อนผมทำงานครับ แต่ผมเกิดอุบัติเหตุ จึงไม่ได้ทำงาน ใช้เงินสงเคราะห์จากผู้สูงอายุกับพ่อกับแม่ ผมอยากกลับบ้าน ผมเป็นห่วงพ่อกับแม่จริงๆ ครับ" ความห่วงใยอันบริสุทธิ์ที่มีต่อบุพการีที่รอคอยอยู่ทางบ้าน ได้สัมผัสใจเจ้าหน้าที่อย่างจัง เจ้าหน้าที่รีบประสานงานไปยัง ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ประจำโรงพยาบาลทันที เพื่อดำเนินการช่วยเหลือในเรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางกลับบ้านให้กับคนไข้รายนี้ ในที่สุด ชายผู้นั้นก็ได้กลับบ้านไปในวันเดียวกันนั่นเอง

หลังจากที่คนไข้กลับบ้านไปแล้ว เจ้าหน้าที่ได้นำเรื่องนี้ไปรายงานให้หัวหน้างานทราบถึงความเป็นอยู่ของคนไข้ที่มาๆ ไปๆ โรงพยาบาลบ่อยครั้ง เมื่อหัวหน้างานรับทราบเรื่องราวทั้งหมด ก็ตระหนักได้ว่านี่ไม่ใช่เพียงเรื่องของการรักษาครั้งเดียว แต่เป็นเรื่องของความมั่นคงในชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว จึงได้ดำเนินการประสานงานต่อเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำเติม โดยติดต่อไปยัง โรงพยาบาลต้นทาง เพื่อให้ จัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ติดตามเยี่ยมบ้าน ประเมินสภาพความเป็นอยู่ และให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่ครอบครัวนี้ในระยะยาว เมื่อไปถึง ณ บ้านไม้เก่า ๆ ที่เต็มไปด้วยความเงียบสงบในชนบท สิ่งที่คุณตาเป็นดังที่บอกเล่าทุกประการ ความจริงของครอบครัว ชายคนนั้นอาศัยอยู่กับ คุณพ่อและคุณแม่สูงวัย จริงๆ ทั้งสองอยู่ในวัยที่สุขภาพอ่อนแอและมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว ต้องพึ่งพาการดูแลจากลูกชายเป็นหลักสภาพบ้านและห้องน้ำไม่มีราวจับหรืออุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวกใดๆ ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะหกล้มและบาดเจ็บซ้ำ ในขณะที่เขาต้องพยายามพยุงตัวเพื่อทำกิจวัตร หรือแม้แต่ช่วยเหลือพ่อแม่ และทีมเจ้าหน้าที่ได้พบกับพี่สาว ซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านอีกหลังหนึ่ง คอยมาดูแลช่วยงานบ้านและจัดหาอาหารให้เป็นครั้งคราว แต่เธอก็มีภาระครอบครัวที่ต้องดูแล จึงไม่สามารถมาเฝ้าดูแลได้อย่างเต็มที่ตลอด 24 ชั่วโมง ภาพความจริงนี้ทำให้เจ้าหน้าที่เข้าใจถึงความกดดันมหาศาลที่ผลักดันให้ชายคนนั้นยอมเสี่ยงลงมานั่งรอรถพยาบาลที่ด้านหน้าโรงพยาบาลเพียงเพราะความห่วงใยต่อบุพการี

บทเรียนที่ได้รับ

1. การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยต้องให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมสิ่งแวดล้อม เพื่อจะได้ทราบปัญหา และวางแผนการดูแลได้อย่างมีคุณภาพ (Holistic Care)
2. การประสานแหล่งสารสนเทศประโยชน์ในชุมชน เพื่อให้การดูแลร่วมกันระหว่างสหสาขาวิชาชีพจะทำให้ผู้ป่วยและครอบครัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ
3. การส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูงไปยังหน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่ เพื่อให้มีการดูแลที่บ้านและสนับสนุนด้านสังคมอย่างต่อเนื่อง